

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

348 ספרים פקודים בקצו' תש"ס ט"ו ח' סיון 348
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: חיבור הנשמה עם חלקה העליון בשמים

בדרך זו הוא מביא גם כן הענין שאחרי מעשה העקידה כתוב: "ויקרא מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני". כי על ידי מעשה העקידה שמסר אברהם להקב"ה בן יחיד החביב עליו יותר מנפשו, זכה על ידי זה להידבק כל כך בקונו, עד שנתהוו לאחדים ב' חלקי הנפשות שלמטה ולמעלה, וזהו שכתוב: "ויאמר אברהם אברהם", אברהם בגימטריא רמ"ח וב' פעמים אברהם" הוא ב' פעמים רמ"ח, שהוא ענין קבלת עול מלכות שמים שלמה.

בדרך זו הוא מביא מה שאמר אחשוורוש לאסתר: "עד חצי המלכות וינתן לך". כי אחשוורוש הסכים לתת רק חצי מלכות, כי לא רצה שיגיעו לידי עול מלכות שמים שלמה, ועל ידי זה תתבטל ממלכת זדון מן הארץ.

לפי זה יש לומר, כאשר רואה האדם שהוא נופל בעבודת ה' עד כדי התרסקות, אל יבוא לידי יאוש ח"ו, כי בשביל שתרד חלק נשמה של מעלה ותשכון כאן בגופו למטה, צריך להכין את הגוף, וכשם שבית המקדש נחרב פעמיים, כהנה להשכנת בית המקדש השלישי, כך מוכרח האדם ליפול ולהיכשל, עד שתשכון בו הנשמה של מעלה.

פרוץ מלחמת העולם השנייה מצא את יהודי צרפת בהפתעה גמורה. בתוך פחות משה שבועות הסתיימה הלחימה בתבוסה מוחלטת של צבא צרפת. פריז נכבשה. דגל צלב הקרס התנופף מעל מגדל אייפל. בחלקה הדרומי של המדינה הוקם משטר וישי, שפעל בשיתוף פעולה מלא עם הגרמנים. בצרפת נהרגו בתקופת 76 אלף יהודים, והרבה בעזרתם של הצרפתים וכמה שהצרפתים במשך תקופה ארוכה הכחישו ואמרו שהכל נעשה על ידי הנאצים, היו כבר כולם מודים בזה, הנשיא הראשון שהודה בזה בפה מלא היה ז'אק שיראק.

באותה תקופה הצרו את צעדיהם של היהודים, כל מי שנמצא ברחובות צרפת ולא היה שייך לעבודה כלשהי בשירות המשטר הנאצי - חרץ בכך את דינו להישלח ברכבות המוות לאחד ממחנות ההשמדה. הדרך היחידה לשרוד את התנאים הקשים באותה עת, היתה להתקבל לעבודה במפעל כלשהו, שתוצרתו משמשת את הנאצים, וכך ניתן היה לזכות בחיים.

באותה תקופה, נשים ונערות יהודיות רבות התקבלו לעבודה במתפרות שונות ברחבי פריז, מה שהעניק להן למעשה אשורת חיים. אחת מהנערות הללו היתה נערה צעירה בשם תמר קורנפלד, לימים הרבנית הצדקנית, אשת חבר לגאון הגדול רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל. הנערה שמחה על שהצליחה להתקבל לעבודה, והחלה לבוא מדי יום יום לעשות את מלאכתה במפעל.

ונה באחד הימים, קרא מנהל המפעל לכל העובדות, וקבע כי העבודה תימשך בכל ימות השבוע, כולל יום השבת רח"ל. מיד החלה תסיסה בין הנשים היהודיות שעבדו במקום, היעלה על הדעת כי תיאלצנה לחלל שבת?! האם אישה או נערה יהודיה יכולה להסכים לכך? מנהל המפעל שם לב לכך, ומיד קם והכריז בטון נחרץ: 'אישה שאינה מתעדת לעבוד בשבת - שתקום

הפרשה פותחת: "אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה". וכבר רש"י עומד על הכפילות בפסוק "המשכן משכן העדות", ומסביר: שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עוונותיהן של ישראל. ע"כ.

אבל רבינו בחיי נותן הסבר אחר, וז"ל: אלה פקודי המשכן משכן, למה שתי פעמים משכן? אלא ללמד שהיכל של מטה מכון כנגד היכל של מעלה, שנאמר (בשלח ט"ו, י"ז) "מכון לשבתך פעלת ה'", אל תקרי מכון אלא מכון. ע"כ.

נמצא אם כן שני פירושים לכפילות מילת משכן, האחד לרמז על חורבן שני בתי מקדש, והשני על שבית מקדש של מטה מכון כנגד בית מקדש של מעלה.

ונראה לחבר בין שני הפירושים על פי דברי הישמח משה (פרשת תצוה ד"ה כתיב) שמפרש את הפסוק (בשלח ט"ו, י"ז) "תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך" וגו' כי חקרו, וכי השני בתי מקדשים שנחרבו היה פועל ריק ח"ו. אלא הענין בזה, כי ראתה חכמתו יתברך שאין בכח הארץ הגשמי הזו לקבל ולסבול אור קדושת בית המקדש השלישי אשר כוננו היוצר ליסדו על מכון הר ציון, לולי השני מקדשות הראשונות אשר עמדו במקום ההוא, ועל ידם קנתה הארץ קדושה עדי תוכל לקבל ולסבול אור קדושת בית המקדש השלישי המקווה לעתיד. וזהו שאמר משה "תביאמו ותטעמו בהר נחלתך", קראו הר על שם חרבנו, ושמה תאמר אם כן מה תועלת ממנו, על זה אמר "מכון לשבתך פעלת ה'" דייקא. וזהו שאמר דוד לחזק. עכ"ד.

לפי דבריו יש לומר, כי שני בתי מקדש שנחרבו הם הכנה לבית המקדש השלישי שירד בנוי באש מן השמים וישכון כאן למטה בבית המקדש של מטה המכוון כנגדו. ובה מתחברים פירושו של רש"י ורבינו בחיי.

בדרך זו מצינו גם אצל נשמות ישראל, כפי שמגלה לנו רבי צבי אלימלך מדינוב ז"ע בספרו בני יששכר (מאמרי חודש אדר מאמר ב' אות ג') שנשמת היהודי היא חצויה, חציה נמצאת בעולמות העליונים וחציה נמצאת כאן למטה בתוך גוף האדם, ומסביר בזה את דברי הגמרא בברכות (יד:): "אמר רבי יוחנן: הרוצה שיקבל עליו עול מלכות שמים שלמה, יפנה ויטול ידיו ויניח תפילין ויקרא קריאת שמע ויתפלל, וזו היא מלכות שמים שלמה". והענין הוא כי חלק הנפש אשר למטה כלול מרמ"ח איברים רחוניים, וכן חלק הנפש אשר למעלה כלול מרמ"ח, וכאשר מתחברים ב' חלקי הנפשות ומאירים זה לזה אזי הם ב' פעמים רמ"ח בגימטריא מלכו"ת.

וזהו פירוש המאמר: "הרוצה שיקבל עליו עול מלכו"ת שמים שלמה", דהיינו לחבר ב' חלקי הנפשות שהם ב' פעמים רמ"ח בגימטריא מלכו"ת, "יפנה ויטול ידיו... ויקרא קריאת שמע ויתפלל", ועל ידי מסירות נפש באהבה בשעת קריאת שמע ותפילה, הוא מחבר את ב' חלקי הנפש: "וזהו היא מלכו"ת שמים שלמה".

התעוזה את המפעל עוד היום! אינני מוכן להחזיק כאן עובדות שעובדות ששה ימים בשבוע בלבד!

המנהל ידע היטב מה משמעות האיום, והיה בטוח כי הוא יעשה את שלו... כל בר דעת הבין שעזיבת המפעל - הינה למעשה בחירה מרצון בחיי בריחה, רדיפה ונדודים, מפחד השלטון הנאצי. שהות בצרפת בלי תעודת עובד - כמנהגה לנסיעה מהירה ברכבות המוות, בואכה מחנות ההשמדה!

הנשים שמעו את האיום, ונרעדו. בצער רב ובכאב לב נוראי נאלצו להסכים לתנאים הקשוחים של מנהל המפעל, ולהסכים לעבוד שבעה ימים בשבוע. כולן, חוץ מנערה אחת... הנערה תמר, היא לא הסכימה. מיד בשומעה את איומיו של המנהל, ארזה את תרמילה הקט והודיעה כי היא עוזבת את המפעל. בראש מורם ובגבורה יהודית, הודיעה למנהל כי היא לא מוכנה לעבוד בשבת בעד כל מחיר שבעולם, ולפיכך היא קמה ועוזבת! היא ידעה את המשמעות, הבינה את הסיכונים. ובכל זאת, האמונה שבערה בתוכה וכוחות נפשה לא הסכימו לכך שתעבוד בשבת, בכל מחיר שבעולם. היא ידעה שהיא נוטלת על עצמה סיכון לא פשוט ומחיר אישי לא קל - אבל בחרה מרצון לקום ולעזוב את מקום העבודה שהבטיח מחסה בטוח ומוגן!

כראות המנהל את אומץ ליבה וגבורתה של הנערה היהודיה, הודיע כי הוא מוותר רק לה על חובת העבודה בשבת. 'לאחר שראיתי עד כמה בוערת בה האמונה בדתה היהודית ועד כמה היא מוכנה להקריב ולהתמסר למענה - אני משחרר אותה מכל עבודה בשבת, והיא תוכל להישאר במפעל במתכונת עבודה ששה ימים בשבוע בלבד! (כאיל תערוג).

וזהו שמצינו אצל אסתר המלכה: "ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות" (אסתר ה', א'), שלבשה רוח הקודש (מגילה יד,): היינו מלבושי מלכות שלא תפחד ותוכל להיכנס ולבוא, וזה זכתה על ידי מסירות נפש שלה ושל כלל ישראל, "ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי" (אסתר ד', ט"ז), כי על ידי מסירות נפש דייקא, בזה זוכים למלכו".

אפשר לומר רעיון נוסף בענין פעמיים רמ"ח שגילה לנו הבני יששכר, תפקידו העיקרי של האדם הוא לחבר את נשמתו כאן למטה עם חלק נשמתו שם למעלה, ואז נעשה פעמיים רמ"ח גימטריא מלכו". אבל פעמים מתקשה האדם, מנסה ונופל מנסה ונופל, עד שמתייאש, יש לו עצה אחרת להגיע לבחינת מלכות, וזאת כאשר מתחבר עם חבירו, שוב יש לנו פעמיים רמ"ח, רמ"ח שלו ורמ"ח של חבירו ואז זוכה למלכות - לקבל עול מלכות שמים שלימה. וכמאמר הכתוב: "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל".

סגולת חודש אדר

הגמרא בתענית (ט.ט): אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשונכנס אב ממעטין בשמחה כך משונכנס אדר מרבין בשמחה. אמר רב פפא הלכך בר ישראל דאית ליה דינא בהדי נכרי לישתמיט מיניה באב דריע מזליה ולימצי נפשיה באדר דבריא מזליה. ע"כ.

ויש להבין מהי מעלת וסגולת חודש אדר אשר כולו הוא חסד ורחמים לעם ישראל?

הגמרא במגילה (יג): הפיל פור הוא הגורל, תנא: כיון שנפל פור בחדש אדר שמח שמחה גדולה, אמר: נפל לי פור בירח שמת בו משה. ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד. ע"כ.

ויש לדקדק בלשון הגמרא שאמרה: "ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד". לכאורה כל מעלת החודש מחמת לידתו של משה רבינו בחודש זה, ודי היה לומר "שבשבעה באדר נולד", ומה ההוספה "שבשבעה באדר מת"?

אלא אומר ה'תפארת שלמה' בענין פטירתו של משה רבינו שנאמר עליו (האזינו ל'ב, נ'): "והאסף אל עמי", הרי צריך להיות כתוב: 'האסף לעולם הבא', כי 'אל עמי' הכוונה לאנשים החיים בעולם הזה? אלא משה רבנו אפילו כשהסתלק מן העולם הזה המשיך לחיות בתוך עמו ולהשפיע את שפע החסד, כי 'צדיקים במיתתן גדולים יותר מבחייהם' (חולין ז).

ולכן, אומר ה'תפארת שלמה', שמה רבינו בברכתו לעם ישראל אינו אומר 'ונתן מטר ארצכם בעתו' אלא "ונתת", שהוא מדבר על עצמו, שאפילו אחרי פטירתו ממשיכה השפעתו לכל אדם ואדם. כל השפעה טובה שמגיעה לעם ישראל, באה מכוחו של משה רבנו, כי כוחו ממשיך ומלווה אותנו ומשפיע עלינו, כמאמר הגמרא (סוטה יג): "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש".

על פי דברי התפארת שלמה מתבאר, כי ביום מיתותו של משה רבינו הגענו לדרגה שהשפעתו של משה רבינו על עם ישראל גדלה, וזהו הכח הסגולי של חודש אדר.

לאחר שנסיימה מלאכת המשכן, מספרת התורה: "וירא משה את כל המלאכה... ויברך אותם משה". מפרש רש"י: "אמר להם, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו".

וראים אנו אפוא, שגם לאחר שכל בני ישראל נתנו את נדבתם ולאחר ש'חכמי לב' וכל המומחים סיימו את עבודתם, עדיין לא היה בכוחם להקים את המשכן בפועל. לשם כך היה עליהם להביא את המשכן אל משה, והוא, בכוחו של הקב"ה, הקימו.

ואחרי כל זה עדיין יש צורך בברכה נוספת ומיוחדת - "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם". שכן אין בכוחו של האדם המוגבל להשכיח את השכינה האלוהית במעשי ידיו. לשם כך יש צורך בברכה מיוחדת של משה רבנו, שאכן יהיה "ושכנתי בתוכם"

מכל זה אנו למדים הוראה גם בחיינו-אנו: התכלית של עבודתנו בעולם הזה היא לעשות 'משכן' לקב"ה. כל יהודי, על-ידי פעולתו ומעשיו, 'בונה משכן' לקב"ה, ושאיפתו היא "שתשרה שכינה במעשי ידיכם".

אומרים לנו, שגם כאשר העבודה האישית שלנו מושלמת בתכלית, אין די בה להשכיח את השכינה. השכנת השכינה בפועל נעשית על-ידי ברכתו של משה רבנו - על-ידי ההתקשרות לצדיק, 'אפתשטווא דמשה' שבכל דור ודור.

וזהו גם השייכות בין יהושע בן נון לפורים, שאנו רואים שערס המוקפות חומה מימות יהושע בן נון קוראים בט"ו באדר, שכן בנס של קריעת הירדן ירדו הכהנים עם ארון הברית לשפת הירדן והביאו לבקיעת הירדן, ואחר שכל ישראל עברו ואחרון היהודים עלה לגדה המערבית של הירדן, חזרו הכהנים אחורה, לגדה המזרחית של הירדן, מי הירדן חזרו לזרום, ואז התרוממו הכהנים באויר ועפו מעל הירדן עם ארון הברית כמבואר כל זה ביהושע פרק ד'.

ולכאורה מה היה צורך בנס זה, ודי היה שיעלו הכהנים לגדה המערבית והמים יחזרו למקומם?

אלא ללמדנו, הכהנים רומזים לצדיקים המורידים את השפע לעולם, ורק על ידם נקרע הירדן, אולם הם עצמם אינם זקוקים לקריעת הירדן, ההנהגה עמם היא על טבעית והם מתרוממים מעל הירדן וניצולים. ממילא כל השפע שהצדיק מוריד הוא עבור עם ישראל, אבל הוא עצמו אינו ניזון מהשפע הזה, אלא חי מעל הטבע.

כמו כן בפורים מובא במדרש (אסתר ז, יג) שמה רבינו ביקש מאליהו הנביא שמרדכי יתפלל על ישראל למטה, והוא יתפלל כנגדו למעלה. הרי לנו שכל נס פורים הוא על ידי הצדיק מרדכי.

לכן יש שייכות בין פורים ויהושע בן נון, אשר אצל שניהם התברר כי כל השפע יורד רק על ידי כוחו של הצדיק.

אמר הקב"ה למשה רבנו (פינחס כה, יא): "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וגו' לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום", והקשה הבבא מאיר זת"ב: למאי אתי תיבות: "לכן אמור", הלא זה מיותר, ודי באמרו: "לכן הנני נותן לו את בריתי שלום"! ואמר הבבא מאיר ע"ה, שכל ההשפעות שבכל דור ודור באים דרך הצדיק שבאותו דור, כמאמר הכתוב (משלי י, כ"ה): "וצדיק יסוד עולם". לכן אמר הקב"ה למשה רבנו: היות ואני רוצה שפינחס יהיה במדרגה הזו, אני רוצה שתאמר את זה בפיו, כי כל ההשפעות של הדור מגיעות מכוּחך. "לכן אמור", כי אם אתה לא תגיד ולא תחיל על פנחס את מה שאני מבקש לתת לו, לא יוכל לקבל את זה שלא דרךך.

וכדברי השטמ"ק שמביא בשם רבינו ישעיה הראשון בענין דברי הגמרא בב"ק (ג): מספרת: על "נחוניא חופר שיחין", שהוא היה בעל חסד גדול, וכל רגל ורגל שהיו בני ישראל עולים לרגל לירושלים, היה נחוניא חופר להם בורות ממלא אותם במים, כך היה לעם מה לשתות.

יום אחד בתו של נחוניא חופר שיחין, כנראה רגע של אי תשומת לב נפלה לאחד הבורות העמוקים שם, רצו מהר והודיעו זאת לתנא רבי חנינא בן דוסא כדי שיתפלל עליה. שעה ראשונה, אמר להם שלום, היא בריאה ושלמה והכל בסדר. שעה שניה אמר להם שלום, שלישיית אמר להם: עלתה.

לאחר שעלתה הבת, שאלו אותה, כיצד עלית מבור כזה עמוק? ענתה להם: זכר של רחלים נזדמן לי, וזקן אחד מנהיגו.

אמרו לו: נביא אתה? אמר להם: לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא כך אמרתי: דבר שאותו צדיק מצטער בו יכשל בו זרעו?

אלא שיש לשאול ממשיכה הגמרא ואומרת: אמר רבי אחא: אף על פי כן מת בנו בצמא, שנאמר: "וסביביו נשערה מאד", מלמד, שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו אפילו כחוט השערה. ר' נחוניא אמר, מהכא: "א-ל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו".

כתב בשיטה מקובצת: יכשל בו זרעו ואף על גב דמת בנו בצמא מכל מקום לא נכשל באותו דבר ממש. ולרבינו נראה לפרש אמרתי כלומר השמעתני דבר זה לפני הקדוש ברוך הוא והם דבר שנצטער וכו' והסכים הקדוש ברוך הוא לדברי שכן דרכו של הקדוש ברוך הוא שמסכים לסברת הצדיקים שבדור וכשמת בנו בצמא כבר מת רבי חנינא. ע"כ.

ומביא השטמ"ק ראייה לזה, מהגמרא בחגיגה (טו): "אשכחיה רבה בר שילא לאלהיו, אמר ליה: מאי קעביד הקב"ה? אמר לו: קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר, אמר לו: אמאי? משום דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר, א"ל אמאי, רבי מאיר רימון מצא תוכו אכל קליפתו זרק. אמר לו: השתא קאמר מאיר בני כך הוא אומר.

ולכאורה, וכי הקב"ה צריך לשמוע את הסברא מרבה בר שילא? אלא מוכיח מזה השטמ"ק שכן היא הנהגתו יתברך, שמסכים לסברת הצדיקים שבדור.

מסופר על רבי יהושע מדינוב נפטר כ"ג אייר תקע"ד. היה תלמידם של הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע ושל הרה"ק רבי משה ליב מסאסוב ז"ע. פעם עשה הפריץ משתה גדול. קנה לו בד יקר לתפור ממנו מלבוש, ומסרו לחייט יהודי. טעה החייט, ותפר את הצד המחוספס למעלה, במקום שיהיה מבפנים והחלק מבחוץ. מורא עלה על ראשו מהפריץ, כי באותם ימים היה יכול הפריץ לעולל לו כל מה שיעלה על רוחו. לא ידע היהודי לשית עצות בנפשו, ועלה ברעיונו ללכת לדינוב אל הרה"ק רבי יהושע, שמא הוא יתן לו עצה מה עושים. כאשר סיפר לרבי יהושע את סיפורו, אמר לו: לך הביתה, הבא לפריץ את המלבוש ללא כל מורא, והכל יהיה בסדר. חזר החייט לביתו, והביא מיד לפריץ את המלבוש שתפר לו. הפריץ שמח בו מאד, ובראותו שהחלק אינו מבחוץ אלא הצד המחוספס למעלה, אמר לחייט שהפעם תפר יותר טוב ויותר יפה מאשר אי פעם. שילם לו כמה שביקש, ועוד הוסיף לו מתנה מביתו על שתפר הפעם כל כך טוב. במשתה השתבח בבגד שהוא תפור כה טוב, ובכל פעם שהחייט בא אליו, הורה לתת לו איזה מתנה, מרוב שמחה על המלבוש. פעם כשנסע בדרך איבד את הבגד, ומאז כשבא אליו החייט לא נתן לו דבר. הלך היהודי שוב אל הרה"ק רבי יהושע ז"ע, לספר לו שמאז איבד הבגד אינו נותן לו יותר דבר. נענה הרבי: ברוך ה' שהוא כבר איבד את המלבוש, ואיני צריך יותר להחזיקו במוחי. כלומר כל זמן שהפריץ נהנה מהבגד היה זה מפעולתו של אותו צדיק שהיה צריך להחזיק את הפריץ.

זה תפקידו של הצדיק להגן ולשמור על עם ישראל.

ויש להביא רמז לדבר: בני (62) חיי (28) מזוני (113) גימטריא צדיק עם הכולל, כי כל השפע מגיע דרך הצדיק.

נתבקשתי לפרסם את הגימטריות שהזכרתי בשיעור במוסיוף השבוע:

דף יומי – 150 מקוה עם הכולל.

דף זוהר – 302 פעמיים מקוה.

יישר כח לרב אליהו לוי מנהריה שהמציא לי גימטריא

..

גחלי אש

דברי חיזוק והתעוררות המעוררים את לב האדם לעבודת ה'

ערב שבת:

הרה"ק ר' שלום מאשקאוויטש זצ"ל משאך, בעת שימושו אצל המהרש"ם, נכנס פעם אחת אצלו בערש"ק אחה"צ ומצאהו יושב וכותב חידושי תורה ובכל עת הכתיבה כמעט שלא הביט עליו כלל, וכך נמשך הדבר, עד שלאחר מקצת זמן נתפנה אליו המהרש"ם ואמר לו, מסתמא משתומם אתה על זה, אך הסיבה לזה הוא דבעת שימושי אצל הגאון ר' שלמה קלוגר זצ"ל גייכ נכנסתי פעם אצלו בערש"ק ועשה לי כדבר הזה, ואמר לי אחי"כ: דהיות שחצי שעה אחר המקוה טהרה של ערש"ק - מסוגל מאוד לחדש חידושים לאמיתתה של תורה, לכן לא נתפנה אליו!

נסינות:

אמר הרה"ק רבי בונם מפשיסחא זי"ע: החסיד שמזמר ושמה, אפילו בשעה שהוא שבור ומדוכא ואין לו מצב רוח, עוזר לו השי"ת שיזכה לשמוח ולעלוז ולרנן מתוך כבוד. וזה מרומז בפסוק: "יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם". מפני מה זוכים החסידים ל"יעלזו חסידים בכבוד"? כי המה "ירננו" אפילו בעת שהם "על משכבותם" – בשעה שהם שבורים ומדוכאים (שיח שרפי קודש ח"ב אות שצ"ה).

אמר הרה"ק האדמו"ר מתולדות אהרן זי"ע: איתא בעי"ז ג. אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו, שאם בא על האדם שעה קשה, והנסינות רבים עליו, ומפחד הוא שלא יוכל לעמוד בנסיון, יעשה חשבון נפשו שהלוא אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו, וממילא אם שלח לו נסיון כזה, עייכ שיכול הוא לעמוד בו, כיון שבלוא זה הלוא בטלה הבחירה. ואם רק יאמין בזה יראה שיש לו הכוחות להתגבר.

כתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע: כתוב בגמרא (גיטין מג.) אין אדם עומד על דברי תורה אא"כ נכשל בהן. וכן לעולם לא הגיעו ישראל בכלל, ואדם פרטי בפרט לאיזה שלמות ומעלה, בלי ירידות ונפילות מקודם.

מרח הקהילות יעקב (אשכבתיה דרבי ח"ב עמ' קפ"ב) עודד וחיזק אדם שהיה מיואש ומדוכא, באומרו: גלגל הוא שחוזר בעולם, בשנים הטובות צריך לדעת שיכול להיות רע, ובשנים הרעות צריך לדעת שיכול להיות טוב.

כשהיה מדבר על לב אנשים שאירעה להם צרה, היה אומר להם בבטחה שהצרה לא תבוא פעמיים ואין להם עוד לדאוג מאסונות והוא עייש הכתוב (נחום א', ט'): "לא תקום פעמיים צרה".

אומר המגיד ממעזריטש (ספר ליקוטים יקרים המגיד ממעזריטש סימן י"ד): פעמים שאדם נופל ממדרגתו מחמת עצמו, שהשם יתברך יודע שהוא צריך לכך... והירידה היא לצורך עליה כדי לבוא למדרגה גדולה. עכ"ד.

כתב המשגיח דפונוביז' בשהותו בשנחאי: ...ולפיכך אדם שמוצא עצמו בנסינות, אל לו ליפול ברוחו, כי דוקא אז יש לו האפשרות להשתמש בכח הבחירה ולהיכנס למצב של כביכול "והיה כאחד ממנו!!"